

advies
aan b&w

Sector	: Ruimte	Openbaar: ☒
Afdeling	: Ruimtelijk Beleid	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er	: Werner Mentens Tel.: (0495) 57 53 53	
Portefeuillehouder(s)	: G.J.W. Gabriëls	Nummer B&W-advies: BW-008361

ONDERWERP

Project "Bijen in Groen Weert".

ADVIES

- Instemmen met het project Bijen in Groen Weert.
- Akkoord gaan met de gemeentelijke bijdrage ad. € 12.160,-
- Ontheffing verlenen voor het plaatsen van bijenkasten in de openbare ruimte.
- Het sluiten van een convenant voor bijvriendelijk onderhoud.

TOELICHTINGRelatie met vorig voorstel:

Niet van toepassing.

Algemeen:

De honingbij is historisch gezien het oudste landbouwhuisdier in ons land en is een zeer belangrijke schakel in de teelt van gewassen. Aan de status van de bijen is af te leiden hoe het met biodiversiteit in de stad en platteland gesteld is. Bijen hebben bescherming nodig omdat zeker de laatste jaren de bijensterfte (20-30% van de bijenvolken) in vooral Nederland abnormaal hoog is.

Gemeente Weert gaat samen met de Imkervereniging St. Ambrosius Weert en het Natuur- en Milieuentrum De IJzeren Man (NMC) een actieplan uitvoeren. Dit actieplan bevat een reeks van maatregelen.

Aanstellen van imkers in de stad.

Vaak worden bijen geassocieerd met angst voor steken en overlast. Een goede communicatie over het gedrag van bijen en het bijzondere werk dat zij verrichten kan

Weert, De directeur,		S	B	W	W	W	W
				HL	FvE	PS	GG
	akkoord		<i>W</i>	<i>X</i>			<i>GG</i>
	bespreken				<i>X</i>		
Behandeling uiterlijk in college van 20 oktober 2015							

In te vullen door het B&W secretariaat: Akkoord Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder Anders, nl.: Niet akkoord Gewijzigde versie A-stuk B-stuk C-stuk

Beslissing d.d.: 20-10-2015

Nummer: 17

De secretaris,

Totaal aantal pagina's: 3
Pagina 1

deze angst wegnemen. De imkervereniging gaat op diverse plekken in de stedelijke omgeving bijenkasten plaatsen om zo de bijen ook zichtbaar aanwezig te laten zijn in de stad, tegelijk dragen zij zorg voor verspreiding informatie en interessante tips aan de mensen in de buurt, scholen en instellingen.

Weerter stadshoning.

De honing die in de bijenkasten in de stad geproduceerd wordt, wordt verkocht onder de naam "Weerter stadshoning". Doel hiervan is dit initiatief blijvend onder de aandacht gebracht wordt en dat met de opbrengst geïnvesteerd wordt in de bijenkolonies.

Plaatsen van bijenhôtels.

Het NMC gaat in overleg met de basisscholen van Weert over het plaatsen van bijenhôtels. Bijenhôtels zijn kunstmatige nestvoorzieningen voor solitaire bijen en insecten. Gekoppeld aan het plaatsen van bijenhôtels wordt een lespakket verzorgd voor kinderen van de basisscholen. Het NMC draagt zorg voor het lespakket en voor de instructie bij het bouwen van bijenhôtels. De gemeente Weert brengt het belang van bijenhôtels extra onder de aandacht door in de binnenstad, ter plekke van het Raphaelpad de eerste bijenhôtels op te hangen. Naast het aanbrengen van fruitbomen en bloeiende planten vanuit het project vergroening binnenstad wordt hiermee het belang van biodiversiteit in de stedelijke omgeving zichtbaar gemaakt.

Braakliggende terreinen, guerillagardening – bloemenzaad.

In de stad, wijken en buitengebied moet meer ruimte komen voor verwildering door het inzaaien van bloemenmengsel. Biodiversiteit moet overal zichtbaar aanwezig zijn in de binnenstad, de woonomgeving, op bedrijventerreinen en het buitengebied. Hiervoor gaan we actief met wijken en dorpen, scholen, agrariërs en bedrijven aan de slag om van verloren hoekjes, in eigen tuin of akkerrand, een zee van bloemen te creëren. Het NMC en de imkervereniging stellen bloemenzaad en zaadbommen ter beschikking.

Convenant voor bij-vriendelijk beheer.

De gemeente Weert verklaart bij-vriendelijk te zullen handelen door het aanplanten van drachtplanten en -bomen in de openbare ruimte bij vervanging en nieuw aanleg. Daarnaast wordt het groenonderhoud en maaiwerk bij het vernieuwen van contracten afgestemd op een ecologisch beheer voor de verrijking van biodiversiteit in bermen en plantsoenen. Deze afspraken worden verankerd in het convenant "Bij-vriendelijk Weert"!

Argumenten:

Niet van toepassing.

Kanttelingen:

Niet van toepassing.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

Artikel 2.64 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) verbiedt het houden van bijen binnen 30 meter van woningen tenzij het college van B&W hiervoor een ontheffing. Om de uitvoering van dit project mogelijk te maken, adviseren wij voor de locaties Begraafplaats zijde Penitentenstraat, Wijkpark de Weij-er (graafschap Hornelaan), Moestuincomplex Leuken en het stadspark in de omgeving van Ververshof af te wijken van de verbodsbepaling. De toestemming om bijenkasten te plaatsen wordt verleend mits goed overleg met eigenaars en omwonenden.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

Begrotingspost:

- G000900-6431000
- G7210200-6343014

Beschikbaar bedrag:

De eenmalige gemeentelijke bijdrage 2015 in het project Bijen in Groen Weert is begroot op € 12.160. Dit bedrag wordt ingezet als cofinanciering van het project . Imkersvereniging Sint Ambrosius Weert draagt € 2.000 bij in de vorm van bijenvolken met kasten en daarnaast de inzet van vrijwilligers. Het Natuur- en milieucentrum IJzeren Man draagt bij in de vorm van inzet van vrijwilligers, opstellen en verspreiden van informatiefolders, de kosten hiervan zijn begroot op € 3.000.

Door verkoop van gronden aan Stichting Ark in de voorbije jaren is vanuit 2012 per saldo een budget opgebouwd van € 17.935,- (G600100-6332000-7331000 verspreid bezit). Hiervan is inmiddels € 9.775 besteed aan diverse projecten, waardoor nog € 8.160 resteert in de reserve risicobuffer grondexploitatie. Het resterend budget ad. € 8.160 wordt volledig ingezet voor dit project.

Vanuit het budget communicatie/beleid Groen (Grootboeknr. 7210200 Communicatie/beleid. Cat. 6343014 Voorlichting) wordt een eenmalige bijdrage geleverd ad. € 4.000.

De kosten ad. € 12.160 (G000900-6431000) die nodig zijn voor de uitvoering van dit project worden (tlv de risicobuffer grondexploitatie ad. € 8.160 en ten laste van voorlichting ad. €4.000) verwerkt bij de 3e financiële rapportage 2015. De mutatie verloopt budgetneutraal.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

- ❖ Inwoners van Weert
 - ❖ Overigen (bijv. afzender/aanvrager)
- Nadere specificatie:* Imkersvereniging St. Ambrosius Weert
Natuur en Milieucentrum De IJzeren Man.

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Persbericht
- ❖ Folder
- ❖ Gemeentelijke website

Nadere specificatie: Naast de inhoudelijke projectfolders en instructiefolders wordt gebruik gemaakt van de beschikbare media om dit project onder de aandacht te brengen van de burgers van Weert.

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Overig

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Dhrn. W. Op 't Roodt en H. Zwinselman, Openbaar Gebied
Mevr. M. Steen, Vergunningverlening
Mevr. M. van Roij, Ruimtelijk beleid
Mevr. O. Reijnen, Communicatie
Dhr. P. Kuppens, Grondbedrijf

Extern:

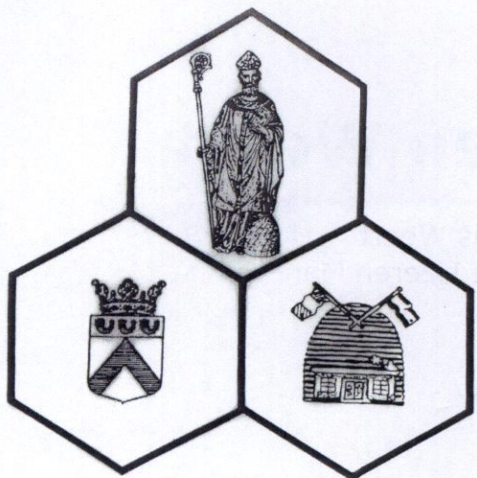
Imkersvereniging Stichting Sint Ambrosius Weert
Natuur- milieucentrum IJzeren Man

BIJLAGEN

Openbaar:

Gezamenlijk projectvoorstel Imkersvereniging St. Ambrosius en NMC "Bijen in Groen Weert".

Niet-openbaar: Niet van toepassing

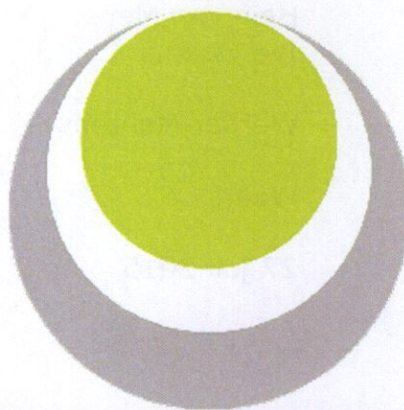

Imkervereniging St. Ambrosius

Weert

Opgericht 1899

In samenwerking met

Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man

Bijen in Groen Weert

Projectvoorstel HvdV07082015

Projectvoorstel: **Bijen in Groen Weert**

Indieners: Imkervereniging St. Ambrosius Weert
Natuur- en Milieu Centrum De IJzeren Man

Projectteam: Anja Akkermans
Marie Jose Hendrix
Erik Schroën
Henk van de Ven
Hein Kohlmann
Mike van der Sande
Hein van Mens
Ivo Daems

Gemeente Weert: Werner Mentens

Plaats: Weert

Datum: 27 juli 2015

Voorwoord

De gemeente Weert, de **groenste** stad van Europa en de wereld.

Veel groen wil nog niet zeggen dat er sprake is van grote biodiversiteit. Toch scoort Weert óók op dat gebied bijzonder goed. De combinatie van cultuurgewassen met natuur ontwikkeling en de diversiteit aan planten en bomen in het stedelijk gebied maakt dat er sprake is van een hoge mate van biodiversiteit.

Echter, behoud en verbetering hiervan vraagt aandacht. Het brede publiek in Weert heeft nog weinig kennis van het belang van de biodiversiteit in haar leefomgeving. Bestuivende insecten hebben hierin een bindende rol.

Op initiatief van de gemeente Weert hebben Imkervereniging St. Ambrosius Weert en het Natuur en Milieu Centrum de IJzeren Man (NMC) een projectvoorstel uitgewerkt. In dit project hebben bijen de hoofdrol.

Door de honingbij zichtbaar te maken bij een breed publiek zal de aandacht en het begrip voor de natuur en de biodiversiteit groeien.

Samenwerking met lokale partners is wenselijk waardoor er een breder draagvlak ontstaat, maatschappelijke participatie toeneemt en niet op de laatste plaats, draagt dit bij aan een blijvende positieve beeldvorming over de gemeente Weert, als de groenste stad van de wereld.

Hein Kohlmann
Voorzitter Imkervereniging St. Ambrosius Weert
Weert, 27 juli 2015

Inhoud

Inleiding

Imkervereniging St. Ambrosius Weert	Pagina	5
Natuur en Milieucentrum De IJzeren Man	Pagina	6
Bijen in groen Weert	Pagina	7

Project omschrijving

1 Doel	Pagina	8
2 Opzet	Pagina	10
2.1 Aanstellen van Imkers in de stad	Pagina	10
2.2 Bijenhotels	Pagina	12
2.3 Inzaaien braakliggend terrein en randen	Pagina	13
3 Opschaling, vervolg en evaluatie	Pagina	15
4 Financiële paragraaf	Pagina	16

Inleiding

Imkervereniging St. Ambrosius Weert Opgericht 1899

Imkervereniging St. Ambrosius Weert kent een rijk verleden. Echter, de vereniging in haar huidige vorm is opgebloeid medio 80-er jaren.

Verschillende van onze ervaren imkers hebben vanaf die periode de vereniging ontwikkeld tot de organisatie zoals we die vandaag kennen. Hun vakmanschap, gebaseerd op kennis en ervaring, is nog steeds het handelsmerk van onze vereniging.

De imkervereniging St Ambrosius Weert heeft als doel de hedendaagse bijenhouderij en haar leefomgeving te bevorderen.

Onze vereniging heeft altijd een nauwe relatie met de LLTB gehad. Door de landelijke fusie naar de Nederlandse Bijenhouders Vereniging (NBV) kent onze vereniging ook een hechte band met deze landelijke organisatie.

We streven als vereniging continu naar een goede kwaliteit. De landelijke opzet maakt dat onze vereniging direct toegang heeft tot de laatste ontwikkelingen, studiedagen ter bevorderen kennis en de laatste actualiteiten.

Onze opleidingen worden verzorgd door leden van onze vereniging en leiden op tot door NBV erkende diploma's. Een NBV erkende bijenteelt leraar die tevens de regionale bijengezondheidszorg beheert is als bestuurslid betrokken bij onze vereniging.

De voorzitter, dhr. H. Kohlmann heeft zitting in de NBV commissie studiedagen en zo is direct betrokken bij de verspreiding van actuele kennis.

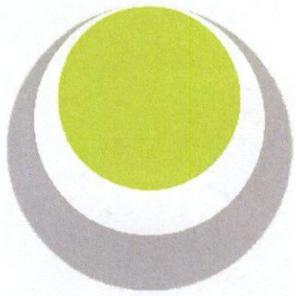
Als lid van de NBV bijenhouderij groep Limburg heeft St. Ambrosius succesvol deelgenomen met het paviljoen van de NBV groep Limburg op de Floriade 2012.

We zijn dus bekend met projectmatig samenwerken.

Opvallend is de groei van onze vereniging. De daling van het aantal leden/imkers tot minder dan 35, is medio 2005 omgezet in groei door de gezamenlijke opleiding van imkers in samenwerking met Imkervereniging Roer en Leudal.

In het oog springt het opleidingsniveau van de startende imkers. Het merendeel heeft een HBO of universitaire studie afgerond en functioneert op bovengemiddeld niveau in onze maatschappij. Verschillende leden/imkers hebben ruime ervaring in projectwerk en management functies. Onze gezamenlijke passie: goed imkerschap!

Medio juli 2015 kent onze vereniging ca. 70 leden. In ons ledenbestand zijn in Weert twee professionele imkers met een groot aantal bijenvolken. Op basis van een ruwe schatting zijn er in de gemeente Weert ca. 1.000 bijenvolken.

Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man

Het Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man is een centrum voor informatie, communicatie en educatie met als doel zoveel mogelijk mensen te bereiken en deze te overtuigen van het belang van een natuurvriendelijk bewustzijn en een duurzame samenleving.

In het centrum vindt u informatie over de activiteiten van verschillende groene organisaties en recreatieve routes.

Ook valt hier veel te zien en te beleven. Aquaria, vitrines met stenen, fossielen en dieren, interactieve natuurkubussen en biotopenwanden en een "aaigang" met opgezette dieren trekken ieders aandacht.

Het centrum is tevens toegangspoort van het IJzeren Man gebied, een zeer afwisselend recreatief gebied met vennen, beekjes, stuifzand, heide, moeras, loof- en naaldbos. Het dient als hoofdtoegangspoort van het Grenspark Kempen-Broek, een 25.000 ha groot landschap dat zich uitstrekt van het Weerterbos tot Maaseik.

Rondom het centrum is een mooie, waterrijke en insectenvriendelijke planten- en stentuin met rustieke zitplekjes, romantische bruggetjes en leerpaden aangelegd.

Activiteiten worden opgezet en uitgevoerd in samenwerking met IVN Weert e.o.

Geologische Vereniging Mente et Malleo, Vereniging Natuurmonumenten, Stichting het Limburgs Landschap, Waterschap Peel en Maasvallei, Imkervereniging St. Ambrosius en heel veel, bijna 100, vrijwilligers.

Het gebouw wordt gebruikt door verschillende groene verenigingen uit Weert.

Imkervereniging St Ambrosius Weert heeft haar bijenstand hier gehuisvest. Deze bijenstand met ca. 8 volken waarvan één in een observatiekast, wordt gebruikt om een breder publiek kennis te laten maken met de honingbij. Daarom is in de periode april – september iedere zondagmiddag een imker aanwezig om belangstellenden van informatie te voorzien. Deze bijenstand wordt ook gebruikt voor praktijkonderwijs bij de NBV cursussen bijenhouderij.

Bijen in Groen Weert

Begin 2014 heeft Imkervereniging St. Ambrosius het initiatief genomen om onze doelstelling, de hedendaagse bijenhouderij en haar leefomgeving te bevorderen, samen met de gemeente Weert invulling te geven. Het bekend maken van bijen bij een breed publiek, het bevorderen van dracht en waard planten en het geschikt maken van standplaatsen voor het plaatsen van bijenkasten staan hierin centraal.

Naar aanleiding van de vraag van gemeente Weert om de bijenhouderij dichterbij het publiek te brengen en het belang van de biodiversiteit uit te dragen in de stad, wijken en dorpen hebben Imkervereniging St. Ambrosius samen met Natuur en Milieucentrum de IJzeren Man dit projectvoorstel geschreven.

De strategie hierbij is:

- Bijen zichtbaar maken in de leefomgeving van burgers. Er worden standplaatsen gecreëerd in de stad, wijken of dorpen waar onze leden, imkers, enkele bijenvolken plaatsen. Dit zichtbaar maken wordt verder ondersteund door informatiemateriaal en bij instructies die onze imkers aan geïnteresseerden verstrekken.
Tevens worden er op diverse plaatsen, met name in de binnenstad en in de buurt van scholen, verzorgingscentra en bedrijventerreinen, bijenhôtels geplaatst.
- De Biodiversiteit in de stad en dorpen in de gemeente Weert vergroten door braakliggende terreinen en stadsgordels (ringbaan) in te zaaien met bloemrijke en bij-vriendelijke zaadmengsels. Daarnaast verdient het ecologisch groenbeheer (bermen en plantsoenen) meer aandacht binnen de gemeente Weert.
- Bewustwording creëren in de samenleving, door educatie en voorlichting:
 - Publiek doet de eerste ervaringen op met de honingbij en solitaire bijen;
 - Mensen maken kennis met de bijenhouderij en het imkeren;
 - Op scholen worden lessen verzorgd en bijenhôtels gemaakt en geplaatst.
 - Aandacht wordt gevestigd op het Natuur en Milieu Centrum in Weert waar tevens de bijenstand van onze vereniging is geplaatst.
 - Aandacht vestigen op het belang van biodiversiteit in de eigen woon-speel omgeving
 - Mensen, oud en jong, leren hoe zij zelf kunnen bijdrage om de biodiversiteit te stimuleren.

De imkervereniging St. Ambrosius Weert en het NMC De IJzeren Man willen dit project, in nauwe samenwerking uitvoeren. Contacten worden onderhouden met de gemeente Weert die het project faciliteert. Tevens wordt aansluiting gezocht bij andere stakeholders zoals Provincie Limburg, PlattelandsCoöperatie Peel en Maas, Waterschap

Peel- en Maasvallei, LLTB, IVN, stad moestuin complexen, Molenstichting Weerterland, scholen, wijk en dorpsraden enz.

Het slagen van dit project is mogelijk als het gedragen wordt door de lokale imkers, leden van onze vereniging en gesteund door de NBV. Het voornoemde project heeft een goed draagvlak in onze vereniging. Er is een projectgroep van leden van onze vereniging met een diversiteit aan kennis en disciplines, die zich hiervoor inzet.

Project omschrijving

Bijen in Groen Weert

1 Doel project Bijen in Groen Weert

- I. Bijenhouderij dichterbij het publiek brengen, verbetering van het leefgebied en aandacht voor de cruciale functie van de bij.
- II. De boer op met biodiversiteit, in de wijken en dorpen, met scholen het gesprek aangaan over het belang van biodiversiteit, de bewustwording en ieders bijdrage hierin.

Het project "Bijen in groen Weert" geeft mensen de mogelijkheid om de eerste ervaringen met insecten in de omgeving en bijen in het bijzonder, op te doen. Met bijenhôtels op scholen en bij verenigingen komen burgers en kinderen interactief in aanraking met het belang van een goede biodiversiteit.

In 2012 heeft gemeente Weert in het kader van het convenant met de Provincie Limburg de vlinder geadopteerd. De vlinder staat symbool voor biodiversiteit in onze stedelijke omgeving. De volgende stap is de bij, omdat een gezonde bijenpopulatie een weerspiegeling van het gezond beleid en bijbehorend handelen vormt.

(Wilde) bijen zijn een goede indicator voor de milieukwaliteit en het functioneren van natuurlijke ecosystemen. Een teruglopende bijenstand wijst op problemen in het

ecosysteem die toe te schrijven zijn aan bijvoorbeeld de aanwezigheid van toxische stoffen in bodem, lucht of water, ziekten en plagen onder bijen en onvoldoende voedsel door gebrek aan bloeiende planten.

Verbetering van de bijengezondheid kan ook op lokaal niveau bereikt worden. Dit bereiken we door te kijken naar de mogelijkheden in het gemeentelijke beleid en door samen te werken met experts uit het veld.

De gemeente Weert heeft hiervoor Imkervereniging St. Ambrosius Weert en het NMC gevraagd een plan van aanpak op te stellen en hier uitvoering aan te geven.

Het project Bijen in Groen Weert met imkers in de stad, bijenhotels en inzaai met bijvriendelijke bloemen is een belangrijke schakel (het uithangbord). Dit creëert namelijk betrokkenheid van jeugdigen en volwassenen bij thema's zoals biodiversiteit en insecten in de leefomgeving. Een duurzame ontwikkeling van de algemene interesse /ontwikkeling op het gebied van flora, fauna en natuureducatie!

Mensen die verder geïnteresseerd zijn, kunnen gewezen worden op de bestaande initiatieven. Het Natuur- en Milieu Centrum De IJzeren Man is hierin een belangrijke partner. Bij het NMC kan namelijk meer informatie gegeven worden en uitgebreide instructie gehouden worden.

Iedere zondag is de bijenhal van het NMC geopend en is er een imker aanwezig.

Jaarlijks verzorgt de Imkervereniging de open bijen dag (juli) in het NMC

Er start elk jaar een basis cursus bijen houden voor geïnteresseerden, verzorgd door de vereniging.

Zoals aangegeven kan aansluiting gezocht worden bij lopende, of uitlopende projecten.

De gemeente Weert stelt zich tot doel om in projecten en bij nieuwe ontwikkelingen aandacht te schenken aan het belang van behoud en versterken van biodiversiteit.

Dit project kan als aanjager dienen van mogelijke (ver) nieuwe(nde) projecten in het kader van de biodiversiteit.

2 Opzet project Bijen in Groen Weert

Het project kent drie pijlers waarmee naar de gestelde doelen gewerkt gaat worden:

1. Imkers in de stad.
2. Bijenhotel
3. Bloemrijke stad.

Deze drie pijlers worden hieronder nader uitgewerkt.

2.1 Aanstellen aantal Imkers in de stad.

Plaatsen bijenkasten

In overleg met de Gemeente Weert, de Imkervereniging St. Ambrosius Weert en enkele imkers worden er locaties in de stad en wijken ontwikkeld, waar één of enkele volken honingbijen kunnen worden geplaatst.

De locaties moeten tenminste aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Standplaats in de Stad
- Plaats voor 2-4 kasten
- Voldoende ruimte (aan en af vliegen) (ca. 4 x 5 meter)
- Bescherming tegen vandalisme.
- Voldoende ruimte i.v.m. veiligheid.
- Verhoging om de kasten op te zetten
- Locatie moet altijd bereikbaar zijn voor de imker of zijn vervanger.
- Locatie op een "publieke" plaats. Waar mogelijk in de buurt van scholen, verzorgings of bejaardenhuizen.

Door het plaatsen van bijenvolken in de leefomgeving van de inwoners van Weert, krijgen de bijen direct meer aandacht en wordt interesse gewekt.

De opstelling in de stad vraagt om een goede informatie voorziening: Het moet voor de bewoners duidelijk zijn bij wie men terecht kan met vragen.

Elke locatie krijgt minimaal een aanduiding op een bordje. Hierop kan de naam van de Imkervereniging St. Ambrosius Weert (met logo en nr. secretariaat) en gegevens van de imker imker(s) in de stad. (eventueel met telefoon nr.) en de coproductie met de gemeente Weert.

Beoogde locaties:

- Algemene begraafplaats zijde Penitentenstraat, nabij tijdelijk park
- Wijkpark de Wijer, Biest, voormalige locatie Wozoco.
- Moestuinencomplex Leuken, voormalig sportterrein.
- Stadspark, omgeving Ververshof.

Bij de locaties van de bijenkasten zal door informatieborden de eerste informatie gegeven worden met algemene uitleg over de honingbij en interessante wetenswaardigheden.

Informatie en communicatie.

De Imker in de stad heeft de beschikking over folders die hij aan geïnteresseerden kan uitdelen. Een goede folder over het project Bijen in Groen Weert en de mogelijkheden (verwijzing naar NMC en biodiversiteit braakliggende gronden / akker randen en singels) zal de geïnteresseerde nadere informatie geven.

Een informatie folder over hoe mensen/ particulieren zelf kunnen bijdragen in biodiversiteit, tips en tricks past hier nadrukkelijk bij.

Instructie en kennisdeling

Een bijenvolk woont in een bijenkast. Wat er in de kast gebeurt is onzichtbaar waardoor de interesse snel wegzakt. Hiervoor zal de imker in de stad instructie geven op locatie. Dit zal in afstemming met wijk- en dorpsraden georganiseerd en via wijkcommunicatie aangekondigd worden.

Om geïnteresseerde mee in de kast te kunnen laten kijken ontvangt de betreffende imker enkele sets beschermende kledij. (blouses met kap en handschoenen)

Veiligheid staat hier nadrukkelijk bovenaan

Bestaande mogelijkheden om bijen te laten zien (demonstratie kasten) kennen beperkte mogelijkheden en vragen van de betreffende imker veel inzet en verzorging.

Op initiatief van een NBV bijenteelt leraar, tevens bestuurslid van de imkersvereniging Sint Ambrosius Weert, is een kast ontwikkeld die de mogelijkheid geeft om de gesloten kasten te openen en daarmee de bijen zichtbaar te maken. Aanschaf van dergelijke demonstratie kasten past in het veilig en laagdrempelig zichtbaar maken van de bijen in de stad of wijk.

Organisatie en uitvoering

De Imkervereniging St. Ambrosius Weert krijgt de locaties in bruikleen en stelt voor per locatie één of twee Imkers in de stad aan. (Voor de continuïteit is een collega imker op de locatie van belang) Bij beëindiging wordt uit haar ledenbestand een nieuwe imker geworven.

Materiaal, (kasten, volken, imker benodigdheden) zijn van de betreffende imker in de stad. Hij/zij beheert zijn volken en de locatie naar beste inzicht. De imker is vrij om de honing te oogsten en onder de naam van "Weerter stadshoning" te verkopen. We zien dit als een vergoeding voor het imker in de stad project.

Als gevolg van deze opzet zullen meerdere imkers verdeeld over de stad en de dorpen ingezet worden.

Eén imker voert, namens Imkervereniging St Ambrosius Weert, de regie over het project.

2.2 Bijenhotel.

Hoe maak je mensen bewust van de noodzaak van bijen voor onze natuur en landbouw? Door al op de basisschool kinderen te leren over het nut van deze nijvere werkbeestjes. In het project Bijen in Groen Weert willen we bijenhôtels plaatsen schoolplein of bij de schooltuin bij alle basisscholen. Deze wilde bijen zijn ongevaarlijk en steken niet.

Middels de bijenhôtels wordt spelenderwijs bij de leerlingen de kennis overgedragen waarom de bescherming van wilde bijen en andere insecten zo belangrijk is. Net als wat hun aandeel hierin kan zijn. (eigenaarschap bij de jeugd ontwikkelen)

Veel mensen kennen de honingbij, die als volkje nuttig werk doet met het bestuiven van bloeiende planten. Onmisbaar voor natuur en landbouw. Een soortgenoot van de honingbij, de wilde bij, ook wel 'solitaire bij' genoemd, doet hetzelfde nuttige bestuifwerk maar dan alleen. Om eitjes te leggen is een goede nestplaats nodig en die is tegenwoordig steeds moeilijker te vinden. Een bijennestkast ofwel bijenhotel biedt dan uitkomst. En dat is precies wat het project Bijenhotel beoogt: op de basisscholen komen NMC-vrijwilligers leerlingen vertellen over nut en noodzaak van bijen, en wat zij zelf kunnen ondernemen om bijen te helpen. Sluitstuk is dat leerlingen een zelfgemaakt bijenhotel plaatsen op het schoolplein of bij de schooltuin. Dat is volkomen veilig voor de kinderen.

Dit project heeft de afgelopen jaren, met steun van de provincie Limburg, gecoördineerd door het IVN Limburg samen met het NMC gelopen. Medewerkers van het NMC hebben kennis en ervaring opgedaan uit dit project. In het project Bijen in Groen Weert krijgt dit mooie project een vervolg die het verdient.

Voor de uitvoering zijn we afhankelijk van de medewerking van de verschillende basisscholen. Met ondersteuning van de gemeente Weert kunnen de basisscholen enthousiast gemaakt worden hieraan deel te (blijven) nemen.

Organisatie en uitvoering

(door NMC Weert Anja Akkermans)

Voor de uitvoering is materiaal zoals bv de omwandeling van de bijenhotel, invulmateriaal (o.a. riet) voor de lessen nodig aan te leveren via dit project. Het bijenhotel wordt geplaatst bij de betreffende school en zal daar blijven staan. Daardoor is er blijvend aandacht voor het project en zal het bijenhotel in takt gelaten worden.

De doelgroep voor dit projectdeel met voorlichting en educatie zijn, naast jonge kinderen (school) ook ouderen, dagbesteding en zorgbehoeftigen (zorgboerderijen). Natuurlijk kent deze vorm van educatie de nodige spin off naar omwonenden en geïnteresseerden.

2.3 Bloemrijke stad.

Mooi landschap en biodiversiteit

Het project Bloemrijke akkerranden is in de regio Midden-Limburg (Platteland Coöperatie Peel & Maas) al enkele jaren een succes. Jaarlijks wordt in de regio voor circa 20 hectare bloemrijke akkerranden/overhoeken zaad beschikbaar gesteld en akkerranden bij agrariërs en andere plattelandsbewoners ingezaaid. Zo wordt aan agrariërs en andere eigenaren op een laagdrempelige wijze een bijzondere bijdrage geleverd aan een mooi landschap en biodiversiteit.

Voor de burger/bezoeker levert dit een kleurrijk en recreatief aantrekkelijk landschap op. Het initiatief is tegelijk van essentieel belang in de bevordering van de biodiversiteit in het buitengebied.

Bloemrijke planten uit de streek herstellen mede het natuurlijke evenwicht in de omgeving (natuurlijke vijanden) en bieden vele insecten en vogels goede leefmogelijkheden. Dit wordt ook door de imkers toegejuicht. Daarnaast zijn bijen van grote economische betekenis voor de Land- en Tuinbouw.

De bloemrijke kruidenmengsels bestaan mogelijk uit o.a. Cosmea, Phacelia, Meisjesogen, Klaproos, Boekweit, Gele Kamille en nog ca. 10 soorten! De mengsels zijn niet woekierend, dus bevatten geen ruigtekruiden.

Braakliggende terreinen

In navolging van het succesvolle project Bloemrijke akkerranden zetten we bij het project Bijen in Groen Weert in op benutting van braakliggende terreinen in de stad en dorpen.

Door deze terreinen samen met wijk- en dorpsraden, buurtverenigingen, jeugdverenigingen etc. in te zaaien met bloemenmengsels (en niet met gras) zal de biodiversiteit toenemen en ontstaat kleurrijke plaatsen in de stad of dorpen. (Tevens bespaart dit de noodzakelijke maaibeurten.)

Als alternatief voor de bloemenzaadmengsels zoeken we graag aansluiting bij de landelijke NBV actie voor bloembollen. De NBV en bloembollenteler Jac. Uittenbogaard & Zonen (JUB) stimuleren de aanplant van bloembollen. De verwilderingsmengsels leveren een enorme bijdrage aan de stuifmeelbehoefte die veel insecten, waaronder honingbijen, in het voorjaar hebben. Hoe meer bollen er worden geplant hoe beter het is voor de bijen. Speciaal voor de actie is de krant "*Bloembollen helpen de natuur*" ontwikkeld. Daarin is te lezen wat de mogelijkheden zijn. Bollenmengsel zijn naar keuze samen te stellen: op kleur, op basis van de grondsoort of de gewenste bloeiperiode.

Gemeentelijk beheer

- Chemische bestrijdingsmiddelen worden in Weert enkel nog toegepast, zij het in zeer minimale dosissen in niet afgekoppelde gebieden. Het volledige areaal aan groenvoorziening wordt niet-chemisch onderhouden. Een verdere omschakeling naar niet-chemisch beheer op verhardingen is ook positief voor mens en dier en dus ook voor de bijen, omdat zij minder worden blootgesteld aan chemische stoffen. Er is landelijke regelgeving op komst, vanaf 1 januari 2016, die gemeenten voorschrijft om het beheer niet-chemisch uit te voeren. Vooruitlopend daarop vragen wij de gemeente Weert de overstap naar niet-chemisch beheer van verhardingen en van sportvelden verder onderzoeken en zo mogelijk implementeren.
- Bij de aanplant van bomen en plantsoenen wordt zoveel mogelijk bloeiende dracht- en waardplanten toegepast voor de verrijking in het voedselaanbod voor bijen en insecten. Verder wordt het uitbreiden van het areaal in ecologisch maabeheer overwogen incl. monitoring door de plantenwerkgroep van IVN.

Organisatie en uitvoering.

NMC Weert en Imkervereniging Sint Ambrosius Weert nemen het initiatief om braakliggende terreinen aan te wijzen om, in overleg met de gemeente Weert, te komen tot inzaai. Daarnaast zal met wijk- en dorpsraden, omwonenden en grondeigenaren (particulier en (agrarisch) ondernemers) overleg gezocht worden om deze idyllische plekjes te adopteren en te beheren.

Vanuit het project Bijen in Groen Weert wordt een beperkte hoeveelheid zaad ter beschikking gesteld. Dit zal voornamelijk bij de educatie en voorlichting ingezet worden. We denken hierbij aan samen met scholen, jeugdverenigingen, etc zaadbommen maken, guerillagardening, op braakliggende terreinen (actie van NMC) en ter promotie pakketjes met bloemenzaad en/of bloembollen uitdelen, of bv als prijs verbinden aan leuke kennisquiz onder de schooljeugd.

3 Opschaling, vervolg en evaluatie project Bijen in Groen Weert

Fase 1

De start van het project vraagt veel inzet van vrijwilligers van de organiserende partijen. Daarnaast zal de medewerking van de gemeente Weert uit de nodige directe ondersteuning moeten bestaan. De start van het project, najaar 2015, vraagt veel voorbereiding die moet uitmonden in het plaatsen van de bijen en bijenhôtels in het voorjaar van 2016.

Een integraal projectplan met daarin ieder rol, taak verantwoordelijkheid én bevoegdheid beschreven, draagt bij aan de start van een transparante en goede samenwerking tussen alle deelnemers.

Fase 2

Voor het verder ontwikkelen van de biodiversiteit is het ontwikkelen van bijenstandplaatsen in de randen van de stad waar 10 tot 20 bijenvolken geplaatst kunnen worden gewenst. Verschillende imkers hebben hierin, voor het verder ontwikkelen van hun bijenstand, interesse. Omdat dit plaatsen buiten de stad betreft zal bescherming tegen vandalisme een belangrijk punt van aandacht zijn.

Zoals aangegeven zal van de gemeente Weert een actieve rol gevraagd worden, waarbij er regelmatig overleg met verschillende afdelingen noodzakelijk is. Daarnaast wordt van de gemeente Weert verwacht dat het beleid m.b.t. inzaaien van braakliggende terreinen en andere openbare ruimte, die zich daarvoor leent, uitgevoerd wordt met bloemvriendelijke zaden of verwilderende bloembollen.

Bij het planten van bomen en struiken kan de gemeente Weert, meer dan nu het geval is, kiezen voor optimale drachtplanten. De imkervereniging adviseert de gemeente hierbij over het scala aan drachtplanten.

Het houden van bijen mag uiteraard niet tot overlast aan derden leiden. De huidige APV bijen is uitgangspunt en krijgt de volle aandacht. De Imkervereniging St. Ambrosius gaat graag in overleg met de gemeente Weert over de APV bijen. De huidige verordening vraagt om actualisering van de tekst. Zowel de strekking als de interpretatie van deze over bijen houden binnen de bebouwde kom vraagt aandacht.

Stadslandbouw staat sinds enkele jaren in de belangstelling. Geïnitieerd door Wageningen UR, is er groeiende belangstelling voor stadslandbouw waarbij productie en consumptie dicht bij elkaar liggen. Biodiversiteit en bestuiving zijn belangrijke gevolgen van de introductie van stadslandbouw.

Wij adviseren de gemeente Weert de ontwikkelingen in het kader van stadslandbouw met belangstelling te volgen.

Evaluatie

De uitvoering van het project start 2015. Afgesproken is dat dit project jaarlijks geëvalueerd wordt. De evaluatie wordt samen met de partners uitgevoerd en aangereikt bij de gemeente Weert in de vorm van een bondig verslag.

4 Financiële paragraaf project Bijen in Groen Weert

Voor het project is een kosten calculatie opgemaakt. Uitgangspunt is de opzet zoals aangegeven waarbij de investeringen op basis van offertes zijn begroot.

Calculatie

Totale begroting: € 19.150

De eenmalige gemeentelijke bijdrage in dit project bedraagt € 12.160.

De Imkervereniging St. Ambrosius en het Natuur- en milieucentrum De Ijzeren Man investeren € 2.000 in de aankoop van bijenvolken. Daarnaast wordt ingeschat dat er ruim 190 vrijwilligersuren nodig zijn om het volgende 1,5 jaar dit project op te zetten en te begeleiden.

Resteert een te financieren bedrag door middel van subsidie/sponsoring: € 7.150

Voor cofinanciering wordt een beroep gedaan worden op het Prins Bernard Cultuurfonds (Educatie hfst. 5), maar worden ook Weerter bedrijven, agrariërs, het waterschap benadert. Afhankelijk van de bijdrage van derden wordt het project uitgebreid.

Calculatie						
uitgangspunt minimale kosten, van bestaande voorzieningen gebruik maken.						
schatting doorlooptijd realisatie, 18 maanden.						
item	Omschrijving	Kosten / eenh.	Aantal locaties	Kosten gemeente	Kosten/inzet Ambrosius	Cofinanciering derden
1	Inrichten locaties bijenkasten, incl. afrastering	€ 500	4	€ 2.000		€ 2.000
2	Inrichten verhoogde standplaatsen	€ 200	4	€ 800		
3	Aankoop beschermende kleding, 3 sets per locaties	€150	4	€ 600		
4	Naambordjes	€ 300	4	€ 1.200		
5	Informatieborden	€ 500	4	€ 3.000		€ 2.000
6	Aankoop bijenvolken en bijenkasten	€ 500	4		€ 2.000	
7	Aankoop demonstratiekasten	€ 400	2			€ 800
8	Aankoop insecten/bijenhotels,	€ 225		€ 900		€ 600
9	Aankoop bloembollen / bloemenzaad	€ 2.750		€ 2.160		€ 1.750
10	Inzet imkers voor instructies en educatie	Uur 80			Uur 80	
11	Inzet NMC medewerkers voor begeleiding en instructies	Uur 60			Uur 60	
12	Opmaak en reproductie folders	€ 1.500		€ 1.500		
13	Coördinatie en organisatie	Uur 50			Uur 50	
	Totaal begroting uren				Uur 190	
	Totaal begroting kosten			€ 12.160	€ 2.000	€ 7.150